Recenze monografie Soudní exekutor: historie, současnost a perspektivy

JUDr. Jitka Wolfová, Ph.D., Wolters Kluwer ČR, Praha 2026

Civilní procesní právo bývá ve výuce na právnických fakultách tradičně spojováno především s nalézacím řízením. Neméně významnou součástí civilního procesu je však řízení vykonávací, neboť skutečná hodnota soudní ochrany se neprojevuje pouze v autoritativním rozhodnutí o právech a povinnostech, ale také v možnosti zajistit jejich faktické naplnění. Právě této oblasti je věnována monografie Jitky Wolfové Soudní exekutor: historie, současnost a perspektivy, která nabízí komplexní pohled na postavení soudního exekutora a vývoj exekučního práva.

Autorka v publikaci zúročuje mimořádně cenné spojení dlouholeté akademické činnosti s praktickými zkušenostmi soudní exekutorky. Díky tomu nepředkládá pouze systematický výklad právní úpravy, ale zasazuje jednotlivé instituty do širších historických, společenských a institucionálních souvislostí. Čtenář tak získává příležitost pochopit nejen to, jak je současný systém exekucí uspořádán, ale především proč se vyvinul do dnešní podoby a jakým výzvám čelí.

Za významnou přednost monografie považuji její historický a komparativní rozměr. Výklad sledující vývoj nuceného výkonu rozhodnutí od římského práva až po současnost, doplněný srovnáním vybraných evropských právních úprav, poskytuje potřebný základ pro kritické hodnocení českého exekučního práva. Právě schopnost vnímat jednotlivé procesní instituty v jejich vývojových a systémových souvislostech představuje jednu z důležitých dovedností, kterou by si studenti práv měli během studia osvojit.

Z odborného hlediska jsou podnětné zejména pasáže věnované postavení soudního exekutora v systému justičních profesí a otázkám jeho nezávislosti a nestrannosti. Autorka zde otevírá zásadní problém vztahu mezi výkonem veřejné moci a ekonomickými podmínkami fungování exekutorských úřadů. Pozornost věnuje rovněž odměňování soudních exekutorů, principu jejich teritoriality a důsledkům opakovaných legislativních zásahů do exekučního práva. Její úvahy *de lege ferenda* přitom nabízejí prostor pro odbornou diskuzi, a to i tam, kde čtenář nemusí se všemi předkládanými závěry souhlasit.

Z pohledu vysokoškolského pedagoga oceňuji především skutečnost, že publikace umožňuje překročit rámec základních učebnicových znalostí. Studentům nabízí možnost hlouběji porozumět vztahu mezi nalézacím a vykonávacím řízením, významu vymahatelnosti práva i širším souvislostem fungování civilní justice. Současně ukazuje, že civilní proces není pouze souborem procesních pravidel, ale také oblastí, v níž se střetávají požadavky efektivity, ochrany práv účastníků a odpovědnosti státu za fungování právního řádu.

Monografii Jitky Wolfové proto doporučuji nejen odborníkům zabývajícím se exekučním právem, ale zejména studentům právnických fakult, kteří mají hlubší zájem o civilní procesní právo. Může jim posloužit jako hodnotný doplněk studijní literatury a současně jako inspirace k samostatnému kritickému uvažování o současné podobě a budoucím směřování exekučního práva.

JUDr. Miroslav Kalný, Ph.D.

Fakulta právnická Západočeské univerzity v Plzni